

KHU GIÁO DỤC VIỆT BẮC

TẬP ĐỌC VỞ LÒNG

MIỀN
NÚI

NHÀ
XUẤT
BẢN
GIÁO
DỤC
1960

TẬP ĐỌC VỖ LÒNG

TOÀN TẬP (MIỀN NÚI)

LỜI NÓI ĐẦU

Để thực hiện chủ trương bước đầu phổ cập giáo dục cấp I vào những năm gần đây của Đảng và Chính phủ, việc phát triển phong trào vỡ lòng đang được đẩy mạnh trên toàn miền Bắc nói chung và Khu tự trị Việt Bắc ta nói riêng. Theo kế hoạch của Bộ Giáo Dục năm 1959-1960 và trong những năm tới, ngoài việc nhận những em 6 tuổi, sẽ thu hút hết các em từ 7 đến 9 tuổi vào lớp học. Chúng tôi soạn quyển sách tập đọc này nhằm phục vụ các em vào lứa tuổi trên. Sách gồm toàn tập. Để tiện cho các em học sinh các dân tộc tiếp thu được dễ dàng, chúng tôi soạn số bài văn vần nhiều hơn văn xuôi. Số bài văn vần có thể dùng làm bài học thuộc lòng. Ở cuối quyển sách có 1 số câu đố để giúp cho các em giải trí. Nội dung cuốn sách xoay quanh : 5 yêu và 2 đức tính tốt của Hồ Chủ tịch đã đề ra cho thiếu nhi : yêu Tổ quốc, yêu nhân dân, yêu lao động, yêu Khoa học, yêu quý của công ; dũng cảm, thật thà. Các bài chúng tôi cố gắng viết đơn giản để hợp với các em nhỏ tuổi. Nhưng về cuối sách vì các em sắp chuyển lên lớp I nên số bài có thể dài hơn.

Chúng tôi rất mong các bạn giáo viên khi dùng sách sẽ giúp chúng tôi nhiều ý kiến để chúng tôi kịp thời sửa chữa những thiếu sót và có cơ sở tốt cho việc chỉnh lý và biên soạn sau này.

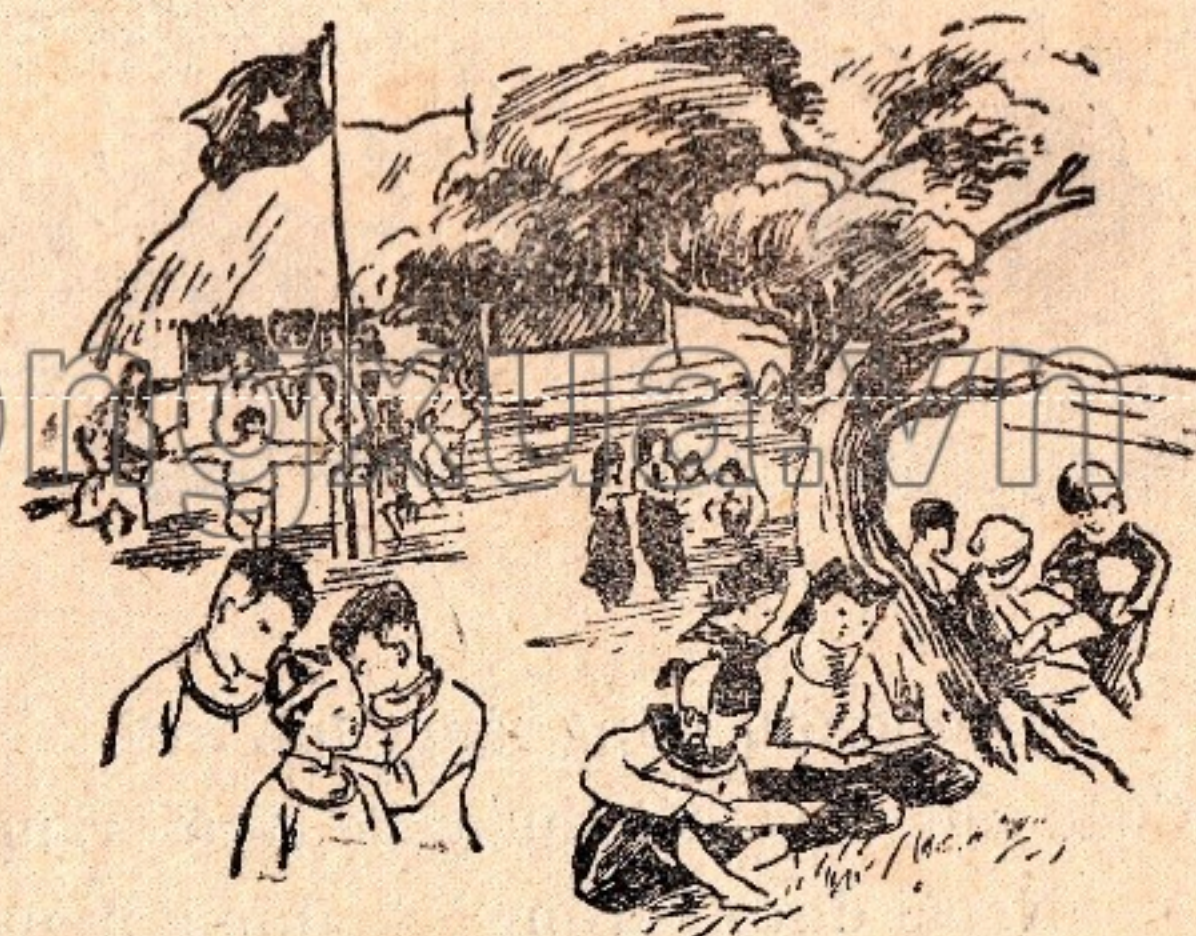

LÁ QUỐC KỲ

Trên nền vải đỏ chói
Giữa có ngôi sao vàng
Gió tung bay phấp phới
Giữa muôn tiếng hát vang
Rõ ràng cờ nước Việt-Nam
Thấy cờ nhớ Bác lòng càng kính yêu.

TRƯỜNG EM

Trường em trên đỉnh đồi cao,
Bóng cây râm mát, đường vào thềm thang
Giữa sân cờ đỏ sao vàng
Tung bay phấp phới giữa hàng cây xanh.

NHỚ BÁC

Trung thu trăng sáng giữa trời,
Cháu vui múa hát đua cười dưới trăng.
Ngoài đường trống ếch thùng thùng,
Từng đoàn em bé tung tăng reo hò.
Cháu vui, cháu nhớ Bác Hồ,
Nhớ lời Bác dặn chăm lo học hành.

GIỮ LỘ MỰC KHÔNG ĐỒ

Lộ mực đen đen
Nấp em vắn chặt
Tim chỗ chắc đặt
Không đề đồ luôn.

KHÔNG NÊN ĐỀ MÓNG TAY DÀI

Đề móng tay dài
Có nhiều bụi bặm
Vi trùng ghét bần
Nó bám ở trong.
Em phải siêng năng
Cắt luôn cho sạch.

GIỮ QUẢN BÚT

Quản bút tròn tròn
Viết xong em cất
Em không đánh mất
Để dùng được lâu.

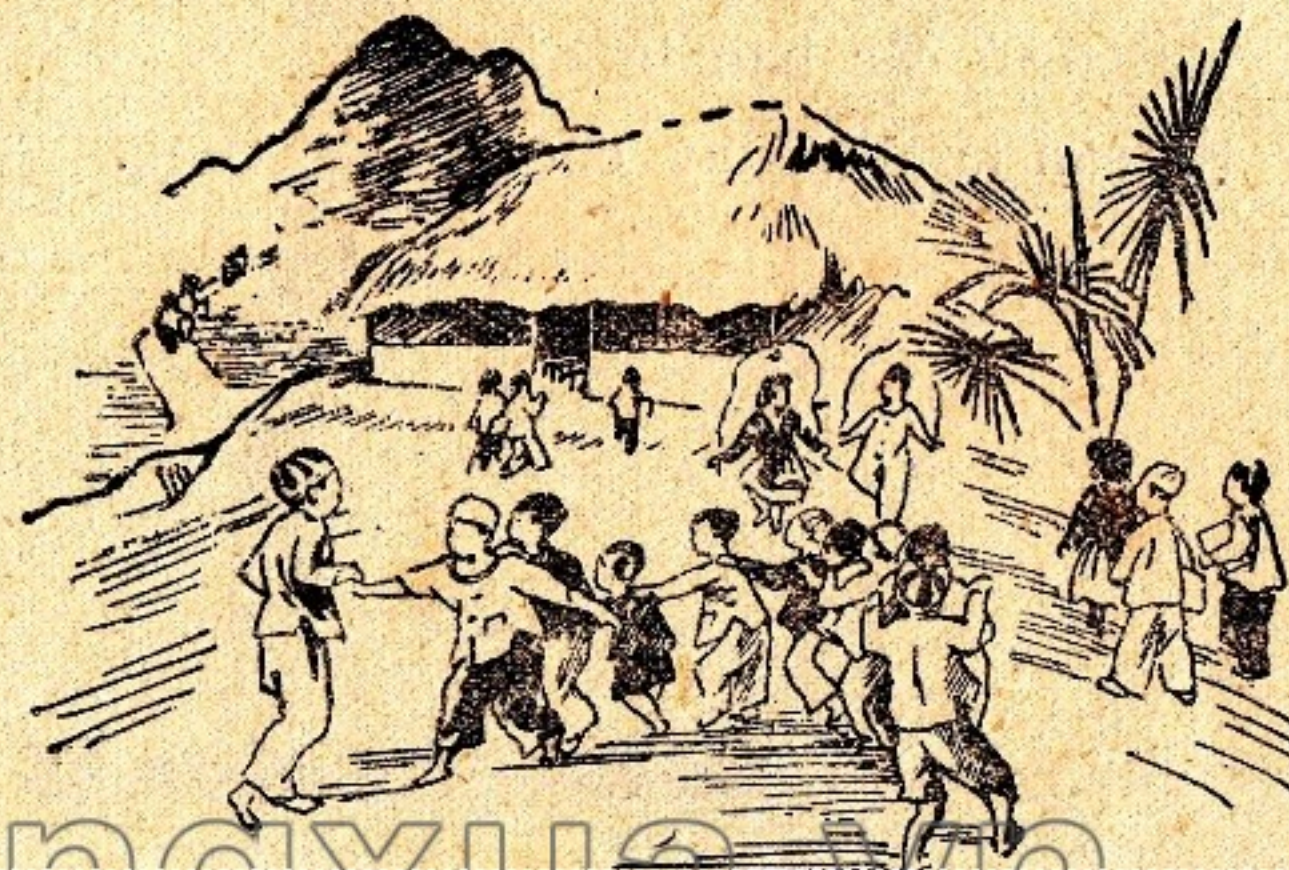
GIỮ BÌA VỎ

Bìa vở nâu nâu
Giấy vở trắng bạch
Em không đánh rách
Không dây mực vào.

NHỚ CẮT MÓNG TAY

Hề móng tay dài
Cắt đi cho ngắn
Sạch sẽ xinh xắn
Mới là trò ngoan

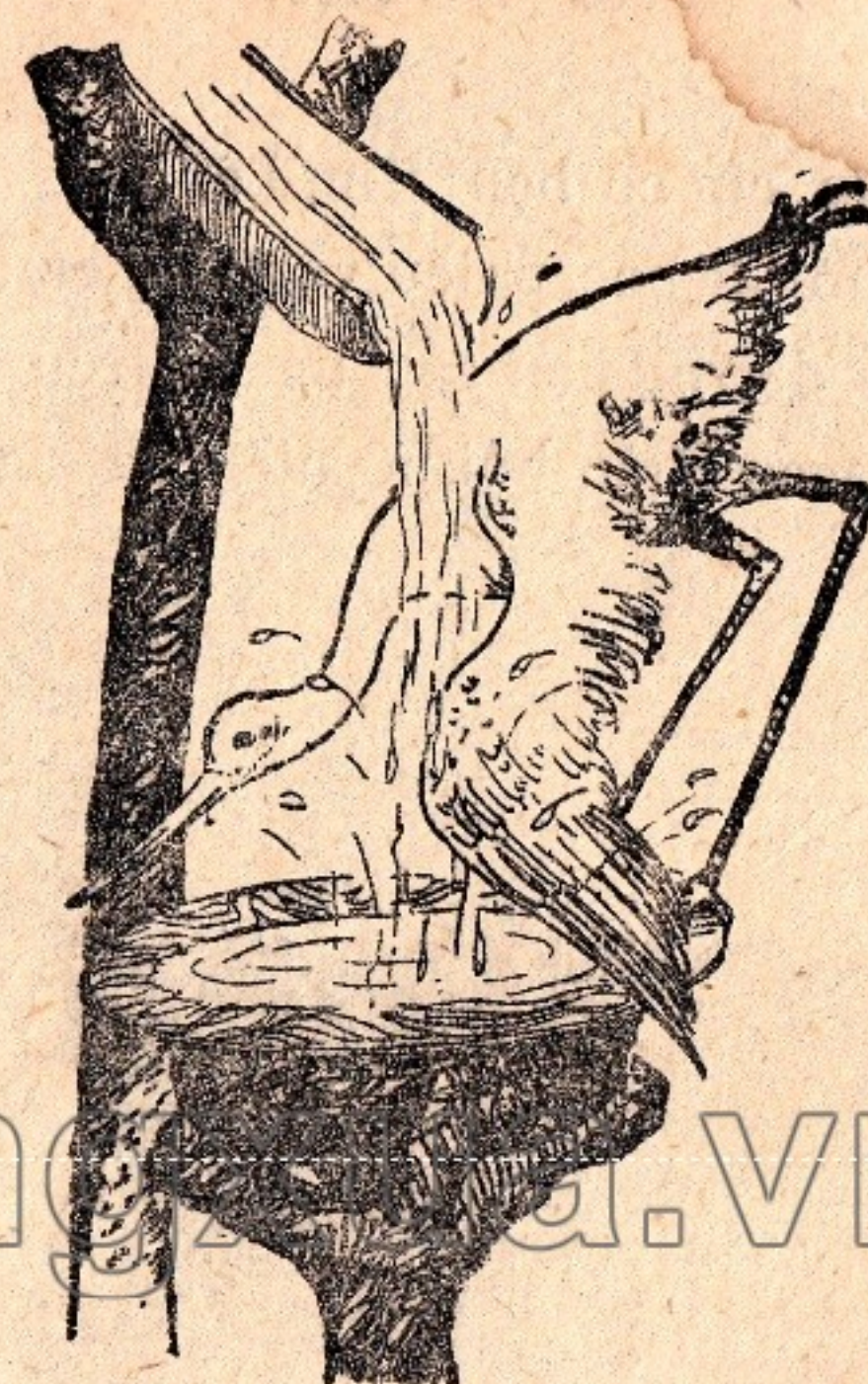
LỚP EM

Lớp em mãi là xinh xinh
Ngày ngày em đến học hành vui chơi.
Em vui, em hát, em cười,
Em chăm học tập thành người trò ngoan.

GIỜ RA CHƠI

Bài tập vừa mới chép xong,
Mô trường ba tiếng ta cùng ra chơi,
Reo to các bạn ta ơi !
Ra sân ta nắm tay chơi nhảy vòng.

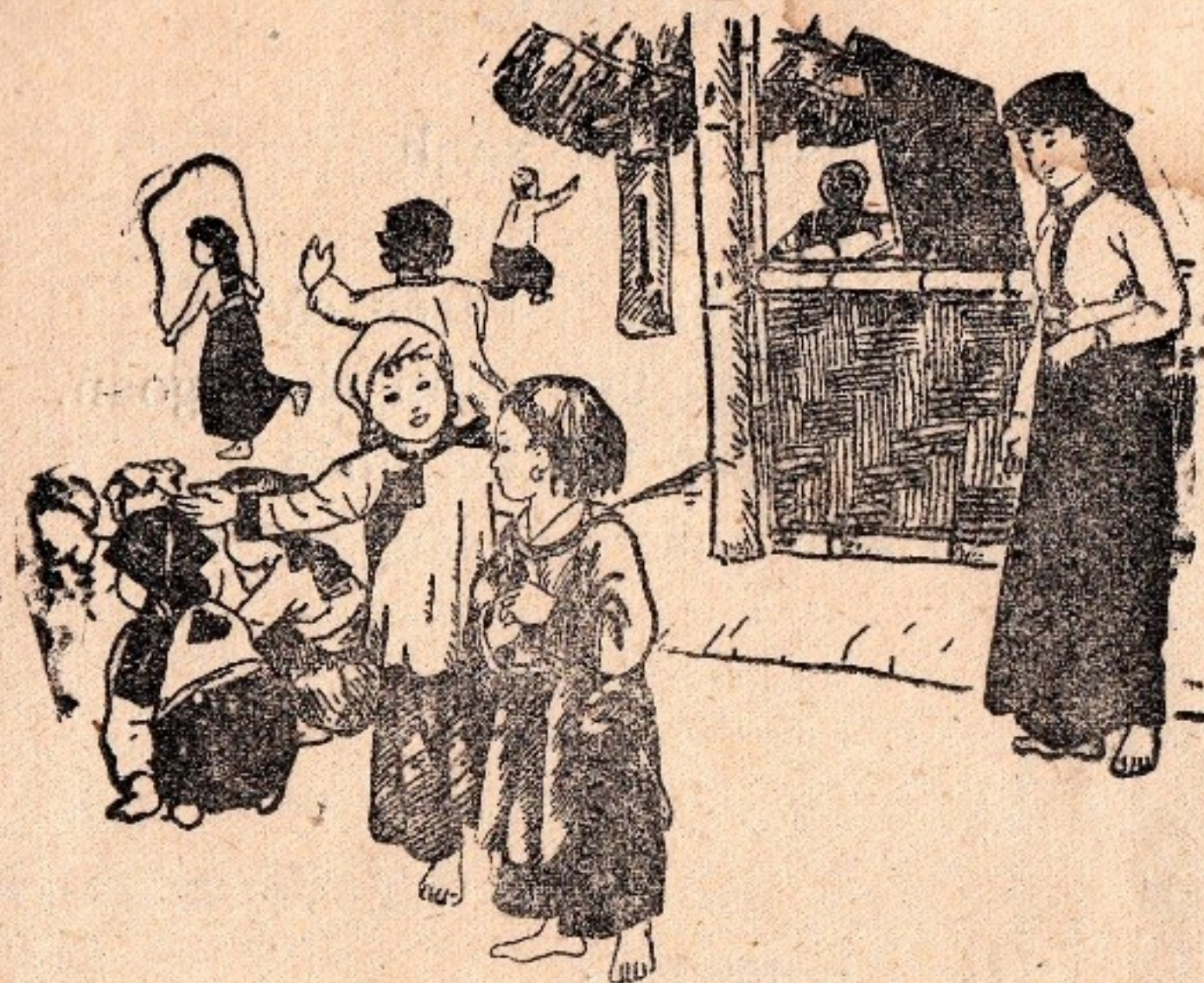

CÒ SẠCH SẼ

Con cò trắng bạch như bông
Hàng ngày nó tắm nước trong mấy lần.
Tắm từ mặt mũi tay chân,
Sạch sẽ áo quần cò thật là ngoan.

TRÒ NGOAN

Lớp em có bạn Kim-Lê
Sáng thời đi học, chiều về trông em.
Ra đường bạn gặp người trên
Đứng ngay chào hỏi nở niềm rất ngoan

BẠN MỚI

Bạn em là Phát
Tới học buổi đầu
Chưa hiểu vào đâu
Nên bạn nhút nhát.

Em rủ bạn hát
Và bảo bạn chơi
Cô giáo mỉm cười,
Khen em ngoan lắm,

VUI HỌC

Trời xanh xanh
Núi xanh xanh
Chim vui, chim hót trên cành
Em vui cố gắng học hành cho ngoan.
Liu lô miệng hát kết đoàn
Được cô giáo mến em càng vui hơn.

MÈO HỎI DIỆM

Con mèo mà trèo cây cau,
Hỏi thằng Tổng Diệm đi đâu
vắng rồi.
Diệm theo thằng Mỹ hại
người,
Tránh sao cho khỏi dầu rơi
được nào.

TRONG LỚP

Thấy cô vào lớp
Nhớ đừng dậy chào
Đừng nên ồn ào
Lắng nghe cô hỏi.

Lúc nào muốn nói
Em nhớ giơ tay
Ngồi viết cho ngay
Lệch vai xấu lắm.

(Trích thơ ca MG)

GIÚP BẠN

Hôm qua thứ hai trời mưa to, đường lầy lội. Hoan và Thiện cùng đi học. Đường trơn, Hoan trượt chân ngã. Thiện nhanh tay đỡ Hoan dậy và nói: « Minh đã bảo đi cẩn thận kẻo ngã ».

NGHE LỜI CÔ GIÁO DẶN

Cô giáo dặn em :
Phải chăm học tập
Lúc ngồi trong lớp
Em nhớ lắng nghe
Những lời cô giảng.

Về nhà em phải :
Giúp đỡ mẹ cha
Xem cửa quét nhà
Và trông em bé.

ĐOÀN KẾT VỚI BẠN

Quả cau nho nhỏ
Cái vỏ vân vân
Các bạn xa gần
Cùng lớp cùng trường.
Mến nhau như chiếu với giường,
Như cá với nước, như thuyền với sông

SÁCH SẼ

Giung giăng giung giẻ
Giữ gìn sách sẽ
Sách vở áo quần
Mặt mũi tay chân
Không cho bẩn mực.

Giung giăng giung giẻ
Bạn nào gọn ghẽ
Được cô giáo khen
và bạn nêu gương.
Học sinh ngoan ngoan.

BÉ NGOAN

Bé Nga sáng nào cũng dậy sớm, bé rửa mặt
xong giúp chị quét nhà, đỡ em rồi lấy sách ra
ôn lại bài học. Buổi nào bé Nga cũng đi học đúng
giờ. Bài học nào cũng thuộc.

Cô giáo thường khen : « Bé Nga của cô
ngoan lắm ».

GIỜ VIẾT TẬP

Giờ viết tập, Liên quên bút chì ở nhà tìm cuống cả lên. Long thấy thế kể xong rồi đưa cho Liên mượn kẻ dòng. Cô giáo khen Long là học sinh ngoan, có tinh thần giúp bạn.

BẠN HỌC CÙNG MỘT TRƯỜNG

Bạn cùng học một trường
Tuy mỗi người một phương
Nhưng chung một cô giáo
Hàng ngày cô khuyên bảo :
Hòa thuận và mến yêu
Giúp đỡ nhau mọi điều
Học tập cho tấn tới.

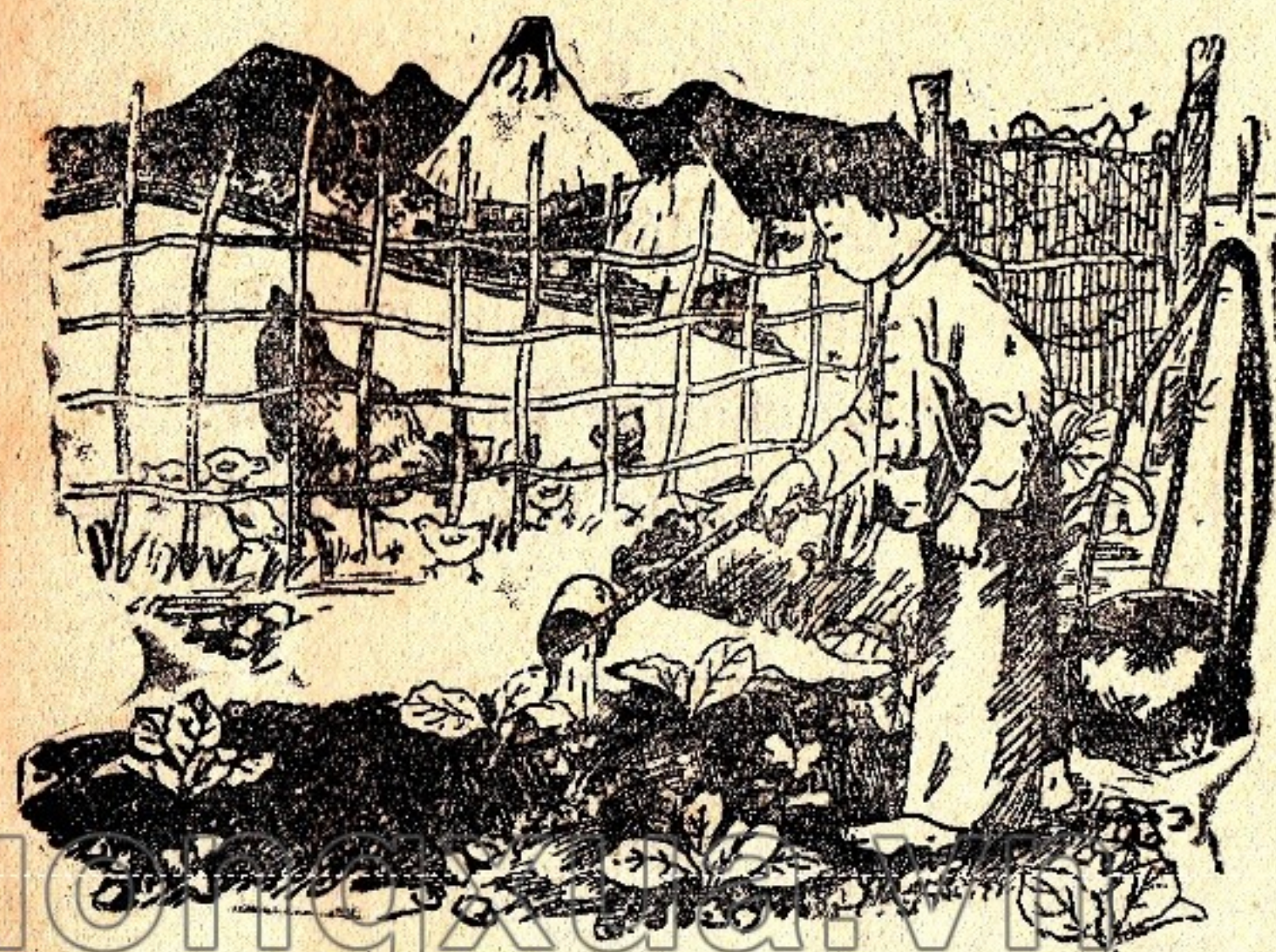
GIỮ VỆ SINH

Hồi kèng vừa xong
Chúng em tập hợp
Đề vào trong lớp
Cô giáo đến gần
Khám xem áo quần
Chân tay mặt mũi,

và cả sách túi
Tất cả mọi người
Rồi cô mỉm cười
Các em sạch sẽ.

CHĂM RAU

Nhà em trồng một vườn rau,
Em chăm tưới nước, bắt sâu đuổi gà.
Rau xanh rau tốt mãi ra
Nhà ăn đầy đủ thế là em vui.

(Trích thơ ca MG)

GÀ BẢO EM BÉ

Con gà cọc tác là chanh,
Bảo em cố gắng học hành cho chăm.

Nhờ lời cha mẹ khuyên răn:
Đi về chớ chạy loăng quăng giữa đường.

ƠN ĐÀNG VÀ BẮC HỒ

Chúng cháu có Bắc dẫn đàng,
Như cá có nước như đàn có dây.
Chúng cháu có Đàng diu tay,
Như thuyền có lái như cây có cành.

GIÚP BẠN

Em Hoàng và em Bình cùng đi học. Đến giữa đường trời mưa to. Bình quên không mang áo đi mưa. Hoàng bảo Bình cùng che chung.

Hai em đến trường đều không bị ướt quần áo và sách vở.

Cô giáo thấy thế khen em Hoàng là học sinh ngoan có tinh thần giúp bạn.

GIỮ GÌN BÀN GHẾ

Tiến ngồi trong lớp, đang giờ cô giáo giảng bài. Tiến lấy dao vạch xuống bàn nghịch. Cô giáo trông thấy vội bảo: « Bàn ghế là của công em phải giữ gìn cẩn thận ». Tiến nghe lời cô giáo cất dao vào cặp rồi ngồi ngay ngắn nghe giảng.

NHỚ LỜI MẸ BẢO

Mẹ thường bảo em :
Sáng, trưa, chiều tối
Không đi chơi xa
Trông cửa quét nhà.

Em nghe lời mẹ
Không dám chơi xa
Trông cửa, quét nhà
Và coi em bé.

NHÀ EM

Nhà em ngày trước
Không có ruộng cấy
Thóc gạo ăn vay
Cả nhà đói khổ

Bây giờ được ruộng
Bác Hồ chia cho
Áo ấm cơm no
Cả nhà sung sướng.

(Trích thơ ca MG)

BÀ EM

Bà em tóc bạc lưng còng,
Hàng ngày trông cháu và trông lợn gà.
Lúc chăn lợn, lúc chăn gà,
Câu chuyện của bà ai cũng muốn nghe.
Gần bà cháu thấy vui ghê.

LÀM ĐƯỜNG

Đường Thái nguyên rộn
người đập đá,
Mãi miết làm quên cả
giờ trưa,
Dù cho trời nắng, gió mưa,
Đá kia cũng nát tay đưa
nhịp nhàng.

BÁC CÔNG NHÂN

Nếu không có bác công nhân
Rèn dao, liềm, búa chuyên cần bấy nay.
Lấy gì ta chặt cỏ cây
Củ to, gỗ lớn bỏ tay được nào ?
Công ơn các bác thật cao.

CÔNG NHÂN MỎ

Anh công nhân mỏ
Chị công nhân mỏ
Sản xuất tuy khó
Mà lòng không sờn
Ngày đêm hì hục
Khoét núi lấy than
Em yêu em quý,
Công nhân vô vàn.

RỬA TAY TRƯỚC KHI ĂN

Trước bữa ăn cơm
Ngày nào cũng vậy
Em Liệt nhanh tay
Lấy dây thau nước
Mời mẹ rửa trước
Em rửa tay sau
Rồi lại chỗ mau
Xới cơm xo dưa.

NGỦ NGOAN EM NHÉ

Em ngủ cho say
Cho mau khôn lớn
Ngày mai nắng sớm
Bác Hồ tới đây
Ngày mai máy cày
Reo vui xới đất.

Ngày mai em bước
Tới trường mới xây
Em ngủ cho say
Ngủ ngoan em nhé !

(Trích giáo khoa cấp 1)

QUẢ GÌ ?

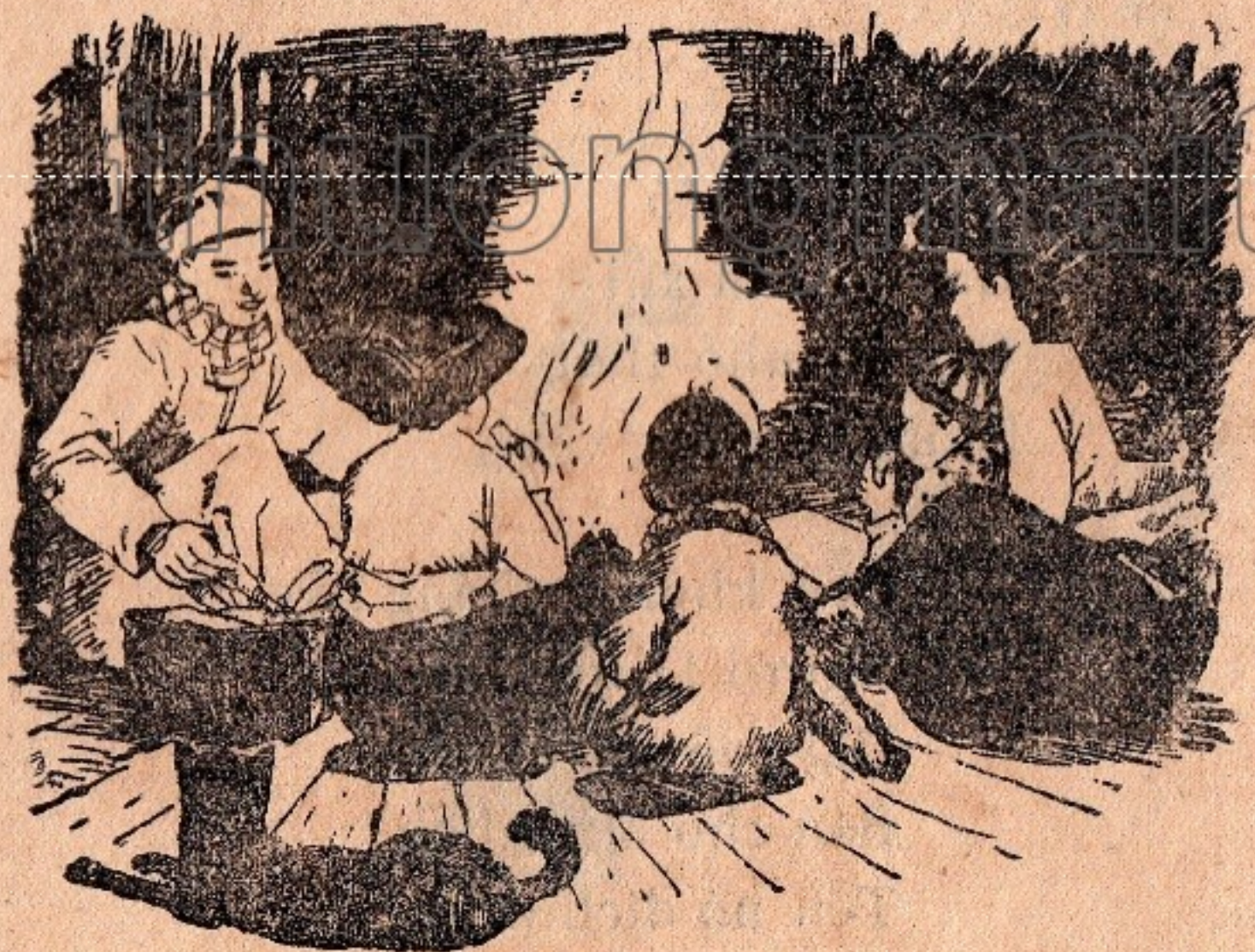

Quả gì đỏ đỏ
Gai nó xần xùi
Cây nó nhỏ thôi
Như cây gừng vậy.

Đến khoảng tháng bảy
Người ta thi đua
Hái quả phơi khô
Bán cho Mậu dịch
Tên nó đích thực
Là quả sa nhân.

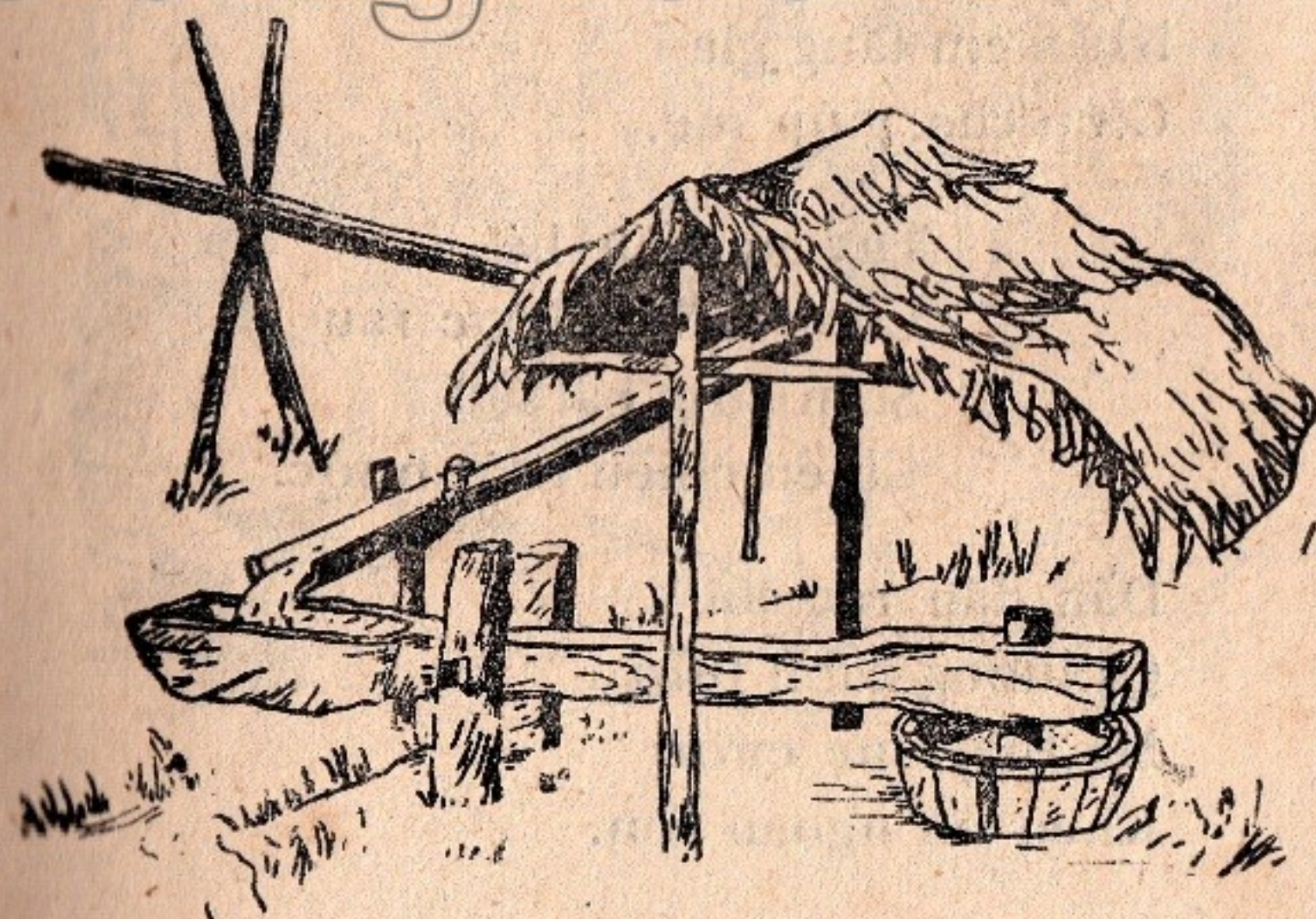
SƯỞI LỬA

Đêm đông giá lạnh. Cả nhà bác Nghiêm ngồi quanh bếp lửa đỏ rực ở giữa nhà. Ánh lửa chiếu rõ mặt mọi người. Thỉnh thoảng bác Nghiêm lại khều dưới đồng gio nóng lấy những củ khoai lang to nướng chín chia cho cả nhà ăn và cười, nói vui vẻ.

CÁI CỐI NƯỚC

Ụp xồ, ụp xồ
Ở bên bờ suối
Từ sáng đến tối
Lên xuống suốt ngày
Là cối nước đây
Giúp người già gao
Không ai sai bảo
Chăm chỉ hăng hái
Ụp xồ, ụp xồ.

GIỮ ẤM NGỰC

Mùa đông gió thổi ù ù. Mấy chú gà con đi co ro dưới gốc chuối. Trời rét lắm, Hiền vội chạy vào trong buồng lấy cái áo sợi ra mặc. Mẹ Hiền nói: « Con mặc áo mới đẹp quá ». Hiền nhanh miệng: « Không đâu! Con mặc để cho ngực khỏi bị lạnh đấy » mẹ khen em Hiền ngoan lắm.

TRỒNG RAU

Chích chòe nó hót
Vang cả đầu nhà
Nhấn em tăng gia
Giúp cha, giúp mẹ.

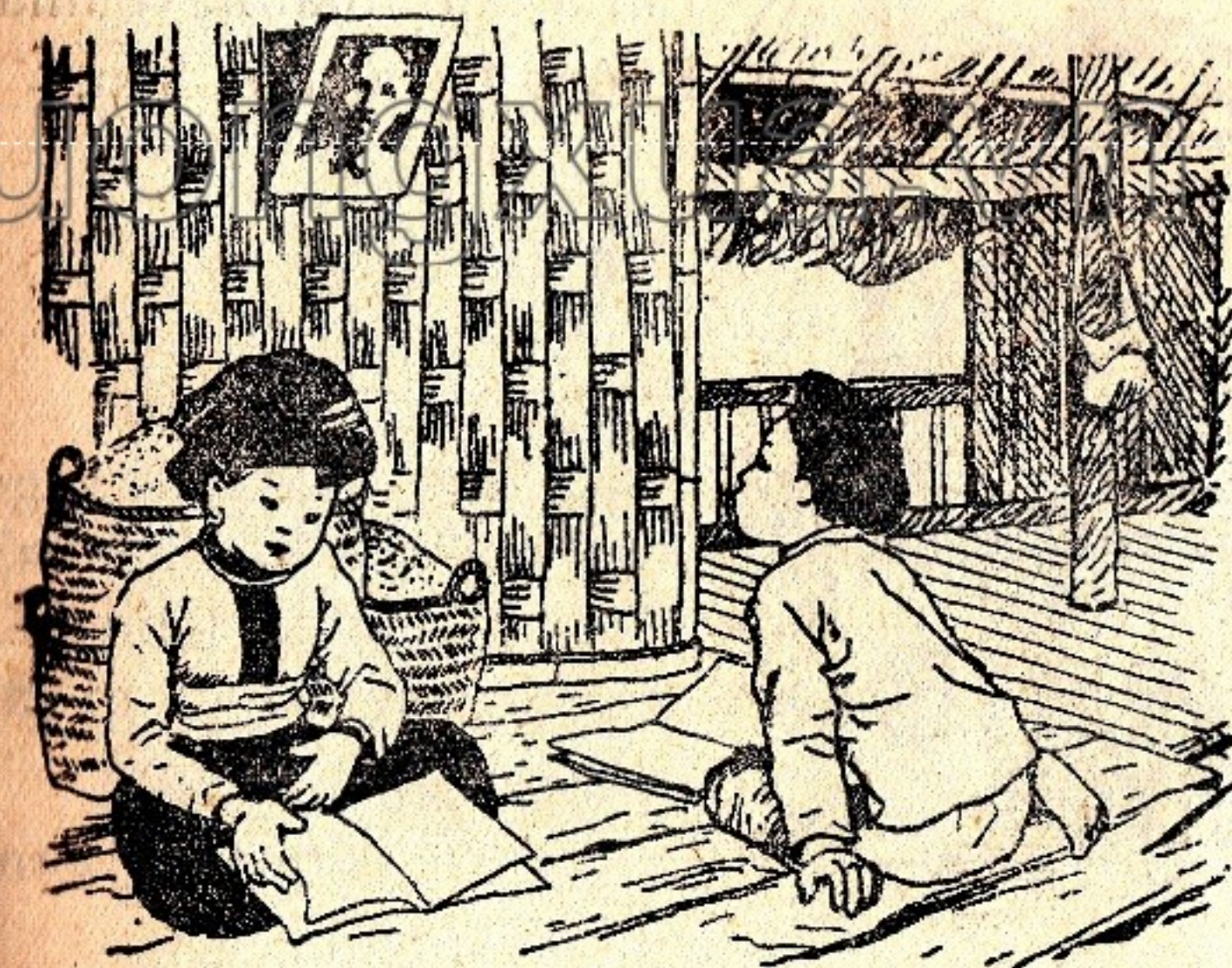
Tuy em còn bé
Cũng trồng được rau
Sớm sớm bắt sâu
Chiều chiều tưới nước.

Dần dần rau tốt
Cả luống xanh tươi
Mẹ thấy mẹ cười
Khen em ngoan lắm.

CHẮC BÁC SẼ VUI

Bác Hồ chắc sẽ vui nhiều
Khi biết tin cháu nghe điều Bác răn:
Học tập cháu rất siêng năng,
Sản xuất cháu cũng rất chăm không lười
Nhất định Bác sẽ vui cười.

(Trích «Đời ta có Bác»)

NHỚ LỜI MẸ DẶN

Mẹ thường dặn em
Học xong về luôn
Chớ la cà chơi bần
Ở giữa đường cái to
Nhỡ gặp chiếc ô tô
Con lại không biết tránh.

Em nghe lời mẹ dặn
Tan học ở trường ra
Em bước nhanh về nhà
Không la cà chơi bần.

VIỆT BẮC GIÀU

Khu ta là Việt Bắc
Bắc cạn có mỏ bạc.
Lại có lắm mỏ than :
Ở Thái, Lạng, Tuyên-quang.
Cao-Bằng có mỏ thiếc.
Thái-nguyên có gang thép.
Rừng chè ở Hà-giang.
Na-Ri có mỏ vàng.
Khu ta thật giàu có.

NHẬT HỒI

Rừng hồi nhà em không xa lắm. Những ngày chủ nhật, em thường theo chị đi nhật hồi. Em nhật nhanh tay từ cây này sang cây khác. Chỉ nhật có một lát cái nải đã đầy. Em cùng chị ra về chuyện trò vui vẻ.

Hôm sau, em đưa ra Mậu dịch bán lấy tiền mua sách, vở.

NHẬN QUÀ

Các bạn Đông Đức xa xa,
Đã gửi sang tặng nhiều quà cho em.
Sổ tay, sách vở, áo len,
Đồ chơi lắm thứ vừa bền, vừa xinh
Xa xôi xin tỏ chút tình
Người xa nhưng tấm lòng mình không xa.

MƯA XUÂN

Mưa rơi nhẹ nhẹ
Trên mái tóc em
Như giọt sương đêm
Đậu trên cành lá

Mưa rơi lả tả
Như bụi phấn mờ
Khắp cảnh đồng xa
Trời xuân đẹp quá.

(Trích giáo khoa CI)

SÁNG SỚM

Trời bắt đầu sáng
Mồ hợp tác vang
Mọi người đi làm
Trên nương dưới ruộng.

Em cũng dậy sớm
Chăn vịt chăn gà
Rửa mặt quét nhà
Rồi ra trường học.

CHÔNG HẠN

Trưa hè trời nắng chang chang.
Đội công hợp tác đi làm mường phai
Nước về đồng lúa xanh tươi
Không mưa người sẽ thay trời làm mưa.

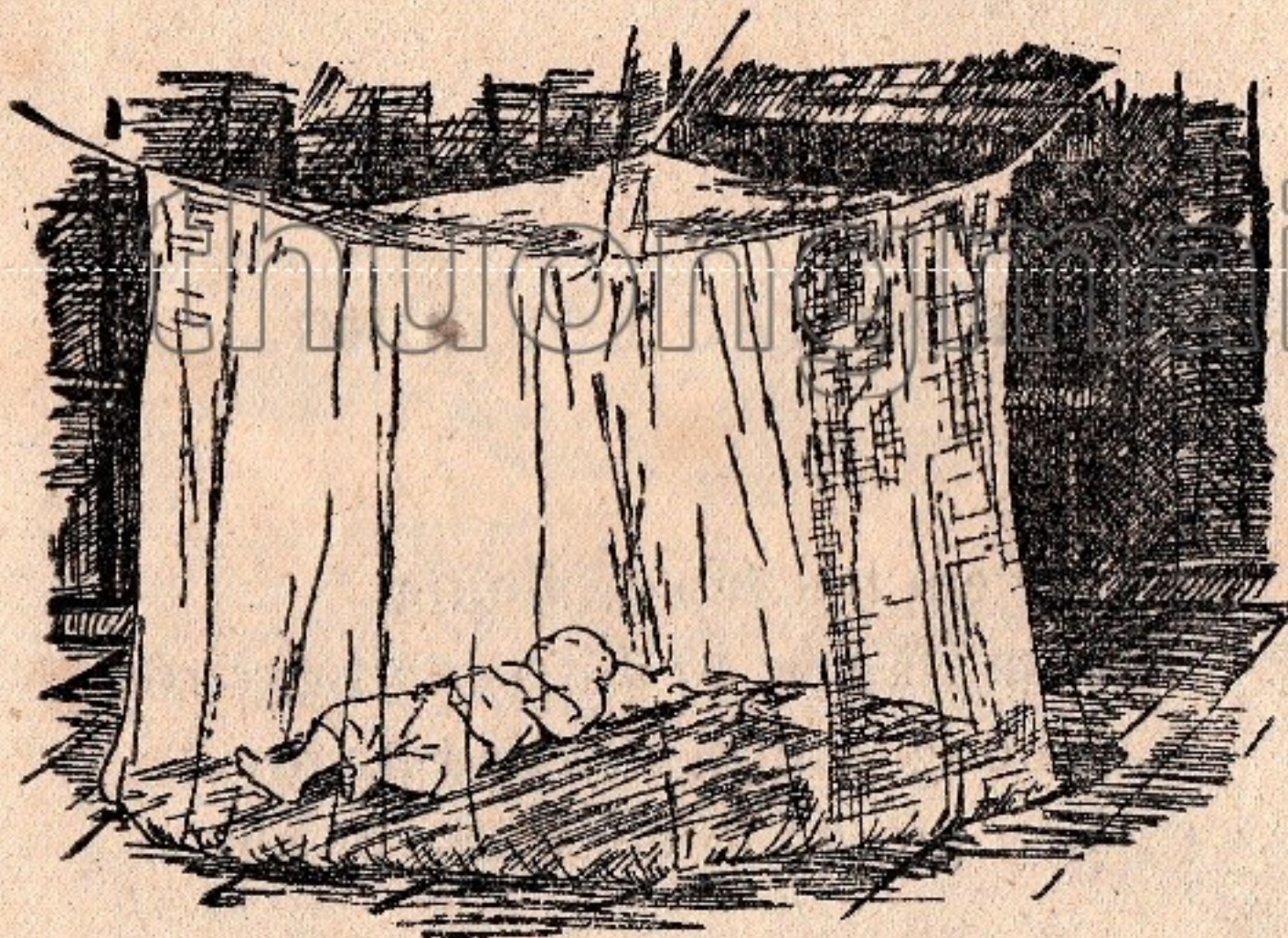
HỢP TÁC ĐỘI CÔNG

Mẹ em học tập đã thông
Nên đã vào tổ đổi công ngay rồi
Không lo nhà bận neo người
Bây giờ có tổ em thời vui ghê.

NĂM MÀN

Phòng bệnh hơn chữa bệnh.

Đêm đi ngủ em nhớ nằm màn. Nếu không nằm màn muỗi nó sẽ đốt và truyền bệnh vào người ta rồi sinh ra nhiều bệnh như : sốt rét, bụng báng.

KHÔNG ĂN QUẢ XANH

Làng bên có em Thanh
Hôm qua ăn mận xanh
Cả đêm kêu đau bụng
Làm cả nhà lung tung
Cha tìm thuốc đem pha
Mẹ vội lấy dầu xoa
Mãi hôm sau mới khỏi
Nay em Thanh đã hối :
« Từ đây chừa quả xanh »

HẠT NGÔ

Tôi là cây ngô
Mọc ở nương bãi
Nhờ người hăng hái
Cuốc xới vun trồng

Rồi tôi nảy bông
Và tôi ra bắp
Hạt xếp thẳng tắp
Đem về nương rang
Mọi người trong làng
Ăn khen ngon lắm.

SÔNG NGÒI VIỆT BẮC

Bắc Kạn thì có sông Năng⁽¹⁾
Cao Bằng thì có sông Bằng⁽²⁾ khá to.
Hà⁽³⁾ Tuyên⁽⁴⁾ chung một sông Lô.
Sông Cầu tỉnh Thái⁽⁵⁾ nước lơ lơ xanh.
Kỳ cùng tỉnh Lạng chảy quanh,
Sông suối khu mình đủ nước tắm gia.

CHÚ THÍCH :

- 1 — Sông Năng : chảy qua tỉnh Bắc cạn.
- 2 — Sông Bằng giang : chảy từ Trung - quốc đến tỉnh Cao-Bằng.
- 3 — Hà : tức là Hà giang.
- 4 — Tuyên : tức là tỉnh Tuyên quang.
- 5 — Thái : tức là tỉnh Thái Nguyên.

KHÔNG ĂN QUẢ XANH RAU SỐNG

Mùa hè dễ sinh lắm bệnh bạn ơi !
Quả xanh rau sống ta thời không ăn
Nhờ lời cha mẹ thầy giáo khuyên răn :
Ăn vào ỉa chảy người mình ốm luôn

NHỚ RỬA TAY

Tay em năm ngón xinh xinh,
Ngón cao, ngón thấp, trông hình chị em.
Chơi xong em ngắm, em xem,
Tay mà dơ bẩn thì em rửa liền.
Nước sông không phải mất tiền,
Chân tay sạch sẽ thầy khuyên đã nhiều.

ANH KIM ĐỒNG

Anh Kim Đồng
Lắm liên lạc
Mang thư mật
Rất tài tình
Đi một mình
Trong rừng tối

Khi lội suối
Lúc treo dèo
Khó bao nhiêu
Cũng làm nổi

Dù no đói
Vẫn gắng công
Anh Kim Đồng
Thật dũng cảm.

(Trích thơ ca MG)

TRỒNG CÂY BÊN MỒ LIỆT SĨ

Ngày hai bảy tháng Bảy
Ngày tử sĩ thương binh
Chúng em nghỉ học hành.
Thầy dẫn chúng em đi
Trồng cây mồ liệt sỹ
Để tỏ lòng biết ơn
Khắc sâu mãi công ơn
Những Anh hùng quân đội

ANH LA-VĂN-CẦU.

Anh Cầu ra trận
Đạn bắn gãy tay
Anh chặt phăng ngay
Xông lên ổ súng
Mìn anh nổ trúng
Giữa lỗ châu mai
Giặc chết sông soài
Cả đồn bị hạ

Anh Cầu giỏi quá
Được Bác Hồ khen
Lại được nêu tên
Anh hùng quân đội.

(Trích thơ ca M G)

NÚI MẪU SƠN

Ở tỉnh Lạng-sơn có núi Mẫu sơn là cao hơn cả. Núi có hai ngọn, núi cha và núi mẹ.

Khi trời ít mây, đứng trên đỉnh núi ta trông thấy thị xã Lạng-sơn. Núi Mẫu sơn là nơi nghỉ mát rất tốt.

ANH BỘ ĐỘI

Trong kháng chiến, các anh bộ đội vì dân mà cầm súng giết giặc để bảo vệ quê hương, Tổ quốc.

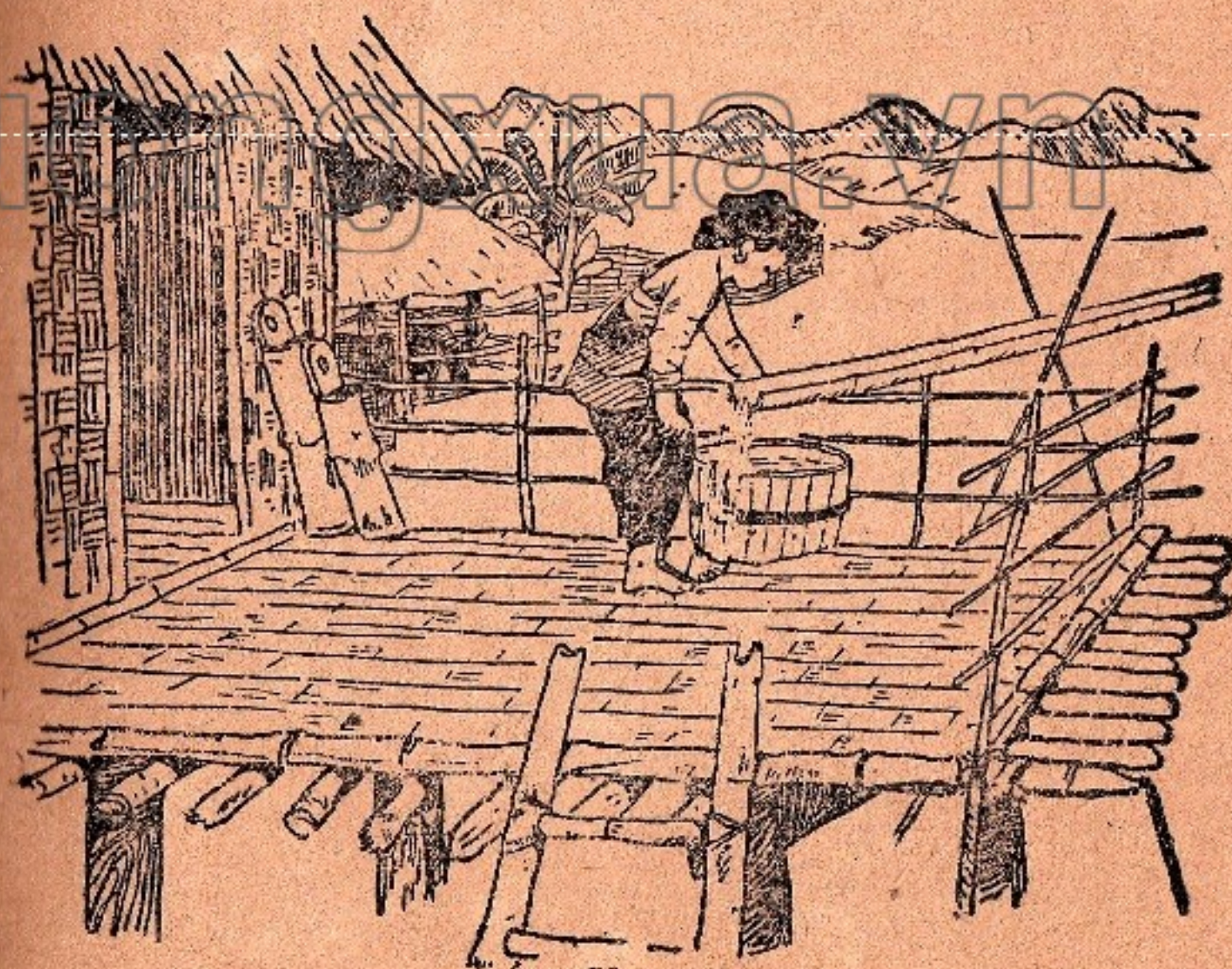
Hòa bình lập lại, từ miền xuôi đến miền ngược, đâu đâu cũng có mặt các anh bộ đội đang lao động quên mình trên đồng ruộng, trong nhà máy để xây dựng cuộc sống mới.

RỬA CHÂN.

Nhà em là nhà sàn, trên sàn giải dất mai. Sàn được quét và lau sạch để nằm. Đi học hay đi chăn trâu về, em rửa chân rồi mới bước vào trong nhà.

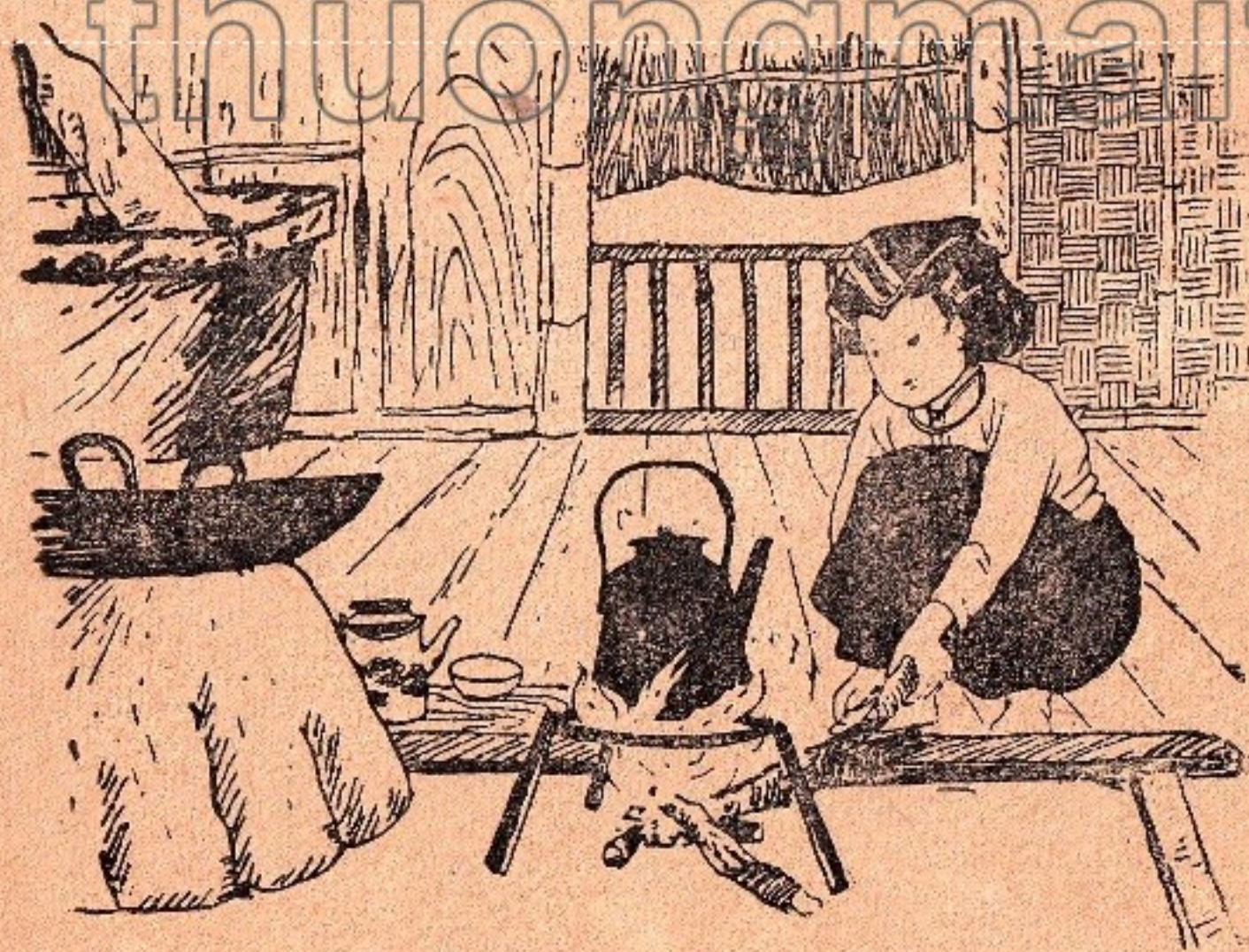
Em nhớ câu thầy giáo dạy :

« Nhà sạch thì mát
Bát sạch ngon cơm ».

KHÔNG UỐNG NƯỚC LÃ

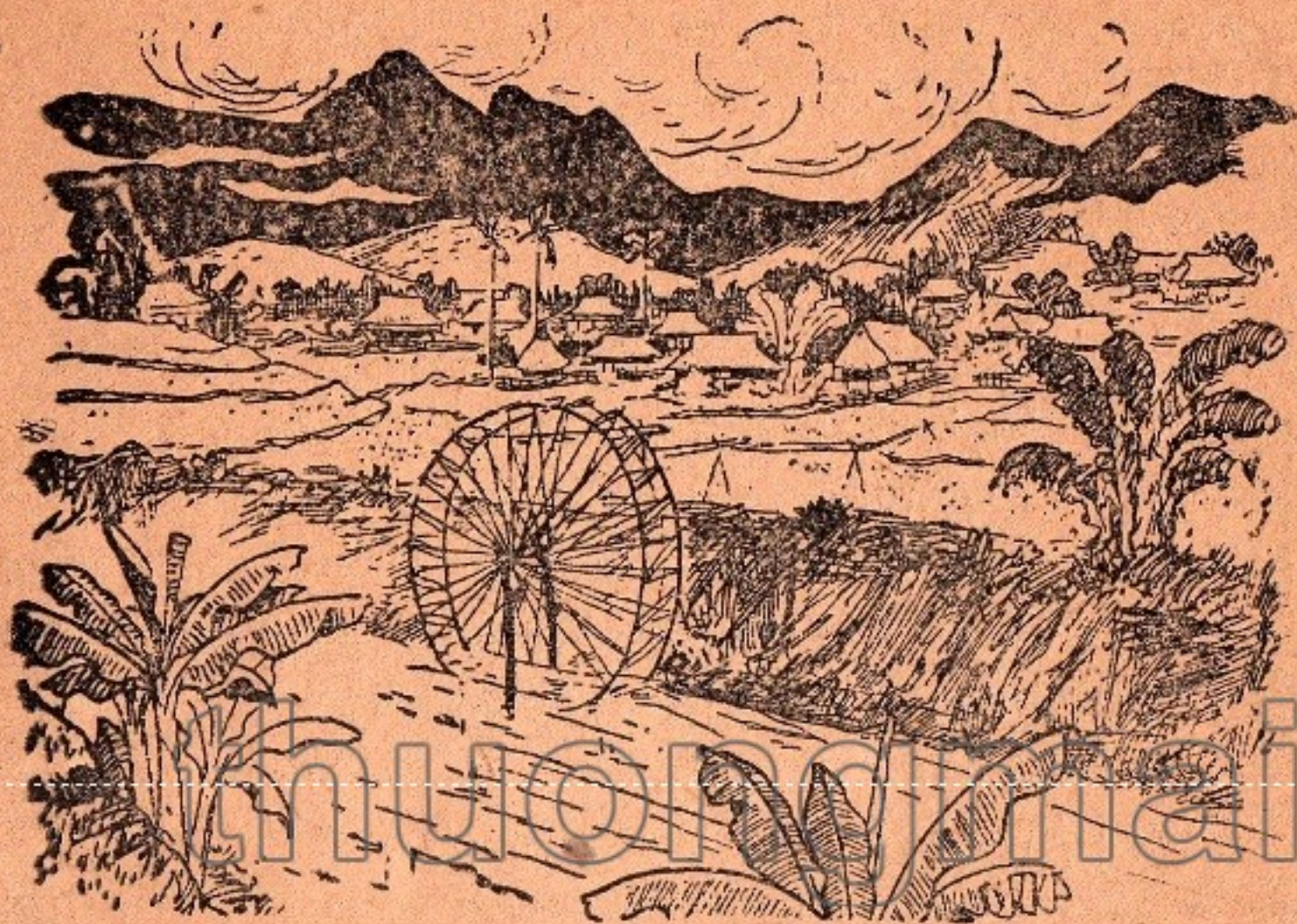
Nói đến nước lã
Mặc dù có trong
Vẫn có vi trùng
Nếu ta ham uống
Vi trùng vào bụng
Dễ sinh ốm đau
Ta nhớ bảo nhau
Uống sôi, ăn chín.

GẶP ANH BỘ ĐỘI

Hôm thứ bảy vừa qua, Vinh đi học gặp một anh bộ đội vai mang ba lô, đầu đội chiếc mũ cát có ngôi sao vàng lấp lánh xinh xinh. Vinh đứng ngay giờ tay chào. Anh bộ đội miệng mỉm cười xoa đầu em hỏi : « Em học lớp nào ? ». Vinh ngoan ngoãn trả lời : « Em học lớp vỡ lòng ạ ».

BẢN EM.

Bản em nằm trên sườn núi. Dưới chân bản dòng suối cuộn uốn quanh đêm ngày rì rào nước chảy. Bên bờ suối hàng cọn quay đều đều mang nước đổ lên ruộng. Một năm hai mùa đồng lúa xanh tốt chín vàng đem lại đời sống no ấm cho dân bản.

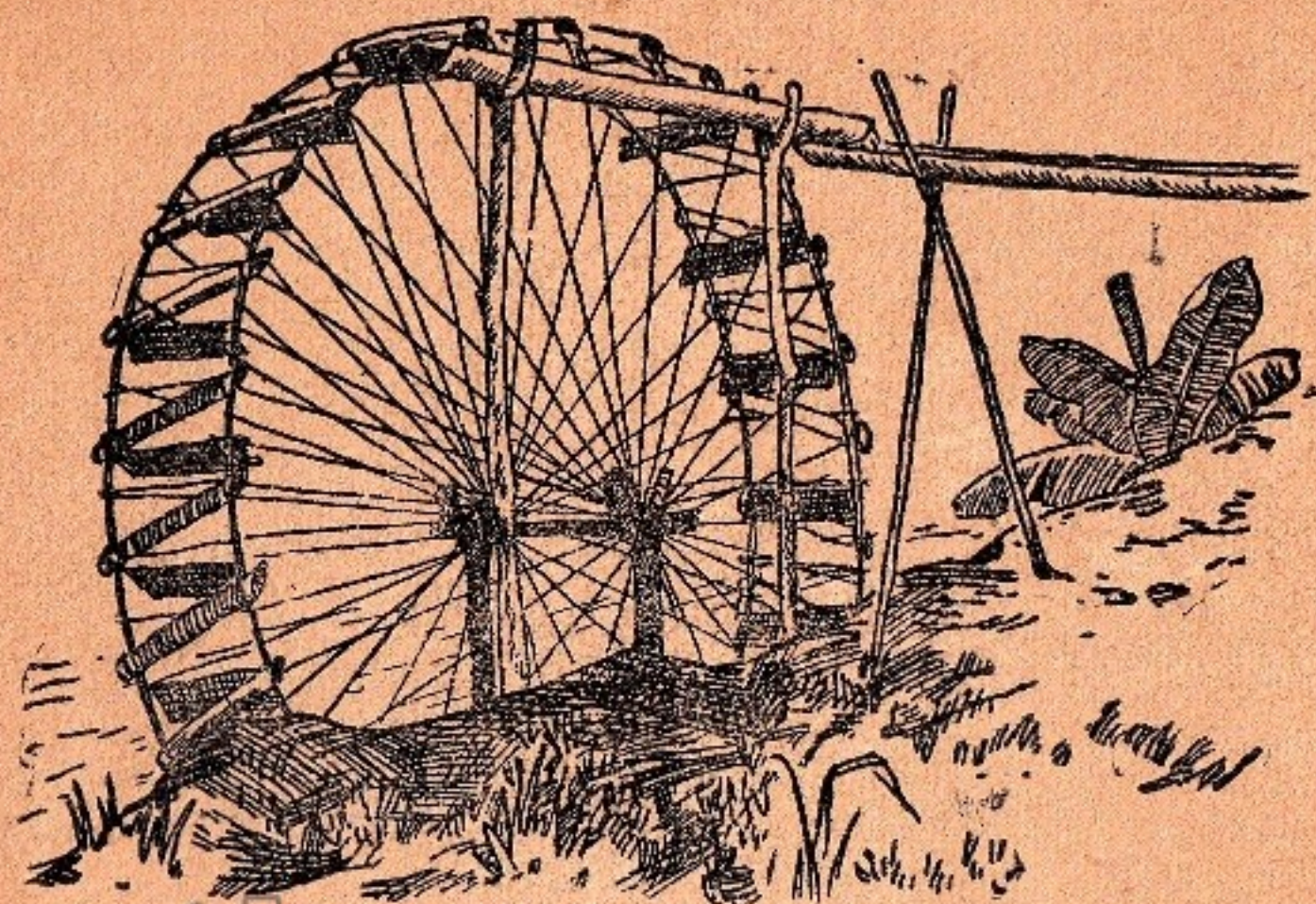
MÈO BẢO SẾ.

Sế định xuống ăn thóc
Phơi ở trước cửa nhà
Mèo nằm đó không xa
Kêu meo, meo mèo bảo:

Có được hạt thóc gạo
Tổn bao sức, bao công
Của các bác nhà nông
Nắng mưa không quản ngại
Nếu sế xuống ăn hại
Tao xé xác mày ra.

CÁI GUỒNG NƯỚC.

Cái guồng cọt két
Quay suốt ngày đêm
Mức nước suối lên
Tươi cho ruộng lúa.

Trời dù nóng dữ
Nước suối còn trôi
Thì guồng chưa thôi
Vẫn quay cọt két.

Guồng quay không mệt
Giúp ích nhà nông
Lúa chín nặng bông
Mọi người no ấm.

NĂNG TẮM GIẶT CHO THÂN THỂ KHỎE MẠNH.

Thân thể người ta, hàng ngày khi nóng nực thường ra mồ hôi và bụi bặm dễ bám vào, vì thế thân thể chóng bẩn. Muốn giữ gìn thân thể sạch sẽ phải: năng tắm, giặt, năng gội đầu. Hàng ngày sáng và tối hai lần rửa mặt; đêm đi ngủ phải nhớ rửa chân.

CÂY ĐA CỦA BÁC

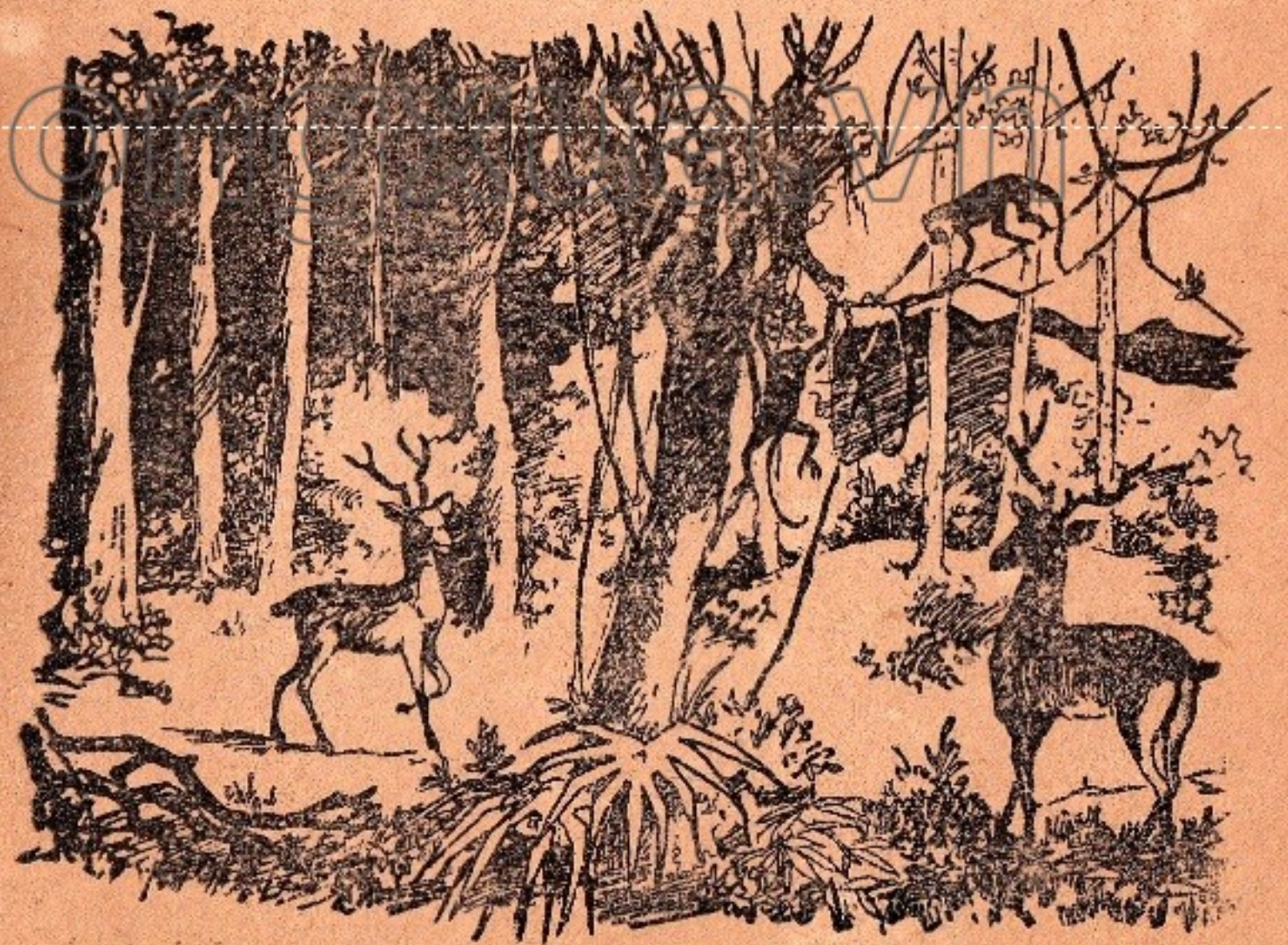

Một chiều nắng ấm Thủ-dô,
Vui sao được thấy Bác Hồ trồng cây.
Tuổi già vẫn dẻo bàn tay,
Nhanh nhanh từng xẻng đất đầy vun quanh.
Mai ngày cây Bác thêm xanh,
Bao nhiêu rễ bấy nhiêu cành lá tươi.
Cây xanh tỏa bóng bốn trời,
Bóng da, bóng Bác đời đời vươn cao.

(Trích báo Nhân dân)

QUÊ EM GIÀU ĐẸP

Quê em có nhiều rừng núi. Cha em bảo trong rừng có nhiều thứ quý như: Sa nhân, mộc nhĩ, nấm hương. Cha em thường vào rừng đẵn gỗ để bán cho Mậu dịch. Thỉnh thoảng các bác ở làng em thường vào trong rừng săn bắn hươu, nai, lợn rừng để lấy thịt ăn và bảo vệ hoa màu.

SÁNG SỚM.

Trời vừa tang tảng⁽¹⁾ rạng đông,
Cha em đã vội ra đồng làm ăn.

Em thời cũng vội tung chăn,
Ra sân rửa mặt, xuống sân chăn gà.

Quay lên quét sạch sân nhà,
Xong em giờ sách học qua các bài.

Khi nào nghe keng một hồi,
Thì em rảo bước một thôi lên trường.

Chú thích : 1 — Trời vừa tang tảng : ý nói trời mới mờ sáng.

CHĂN TRÂU.

Ngày nghỉ học, chúng em thường đuổi trâu hợp tác đi chăn ở trên đồi cỏ rộng.

Đàn trâu ung dung⁽¹⁾ gặm cỏ. Chúng em chơi đùa múa hát, nhảy dây nhưng chúng em vẫn chú ý xem trâu không cho đi phá hoại hoa mầu.

Chú thích : 1 — Đàn trâu ung dung gặm cỏ : ý nói đàn trâu thong thả, đang hoàng ăn cỏ.

HANG PÁC-BÓ.

Ở Hà quảng Cao-bằng
Có cái hang Pác-Bó
Hang ở sườn núi đá
Nhiều cây cối cỏ hoa
Lại có dòng suối chảy
Chim riu rít gần xa.

Khi xưa Bác ở đây
Lãnh đạo đánh Nhật Tây
Toàn dân ghi nhớ mãi
Cái hang lịch sử này.

MIỀN NAM.

Miền Nam là ruột thịt
Của nước Việt-nam ta
Có rừng dừa bao la
Đường đi cây râm mát
Có hồ sen thơm ngát
Đồng ruộng rộng thênh thang
Bao bọc quanh xóm làng
Bãi biển nhiều nơi tắm
Miền Nam giàu đẹp lắm.

ANH PHẠM TRUNG PỒN

Anh Pồn quê Bế Triều (1)
Anh mù cả hai mắt
Sáng kiến anh có nhiều
Giúp tăng gia sản xuất

Anh làm lược chải sâu
Làm guồng máy tát nước
Máy thái chuối, thái rau
Và còn nhiều thứ khác

Nhiều lần được nêu gương
Anh được bầu chiến sĩ
Và được thưởng huân chương
Mọi người đều yêu quý.

Chú thích:

1 — Anh Pồn: Quê anh ở xã Bế Triều thuộc huyện Hòa-an, tỉnh Cao-bằng.

BÁC HỒ LÊN THĂM THÁI-NGUYÊN.

Bác Hồ lên thăm Thái-nguyên. Bác khuyên các cháu Nhi đồng: Phải chăm học, chăm làm, có kỷ luật, giữ vệ sinh, nghe lời cô giáo và cha mẹ, thương yêu giúp đỡ nhau để xứng đáng con yêu của cha mẹ, cháu ngoan của Bác Hồ.

THẦM HỒ BA BỀ

Ai lên Ba-bề ⁽¹⁾ mà xem,
Động Puông ⁽²⁾ Ba-bề nơi tiên chơi cờ.
Sông Năng nước chảy lờ dờ,
Thác Đầu dăng trắng hai bờ cây xanh.

Chú thích : 1 — Hồ Ba-Bề thuộc chợ Rã tỉnh Bắc-cạn.

2 — Động Puông : là một động, có sông Năng chảy qua ở phía đông bắc Hồ Ba bề thuộc Bắc-cạn.

ÔNG HOÀNG VĂN THỤ.

Ông Hoàng Văn Thụ là người Tày ở Diêm-he tỉnh Lạng sơn. Ông là một lãnh tụ của Đảng Cộng sản Đông dương. Ông đã lãnh đạo nhân dân ta làm Cách-mạng đánh Pháp đuổi Nhật.

Ngày nay ông đã mất. Nhưng nhân dân ta không bao giờ quên ông, càng nhớ tiếc ông chúng ta càng ra sức xây dựng khu tự trị Việt Bắc giàu mạnh.

THƯỢNG TƯỚNG CHU VĂN TẤN

Ông Chu văn Tấn là một người Nùng yêu nước nhất. Quê ở huyện Võ-nhai, tỉnh Thái nguyên.

Ông có công đánh Pháp, đuổi Nhật. Ông là Thượng tướng trong quân đội nhân dân Việt nam. Ông thực hiện chính sách dân tộc của Đảng. Vì vậy các dân tộc được bình đẳng ấm no, hạnh phúc. Hiện nay Thượng tướng Chu-văn-Tấn là chủ tịch của khu ta.

CÂU ĐỒ

Thân em bé nhỏ tí ti,
Các bà, các chị em thì ở tay.
Em đi em lại suốt ngày,
Quần quần, áo áo em may cho người.

(Cái kim khâu).

Một đàn cò trắng phau phau
Ăn no tắm mát rủ nhau đi nằm.

(Cái bát ăn cơm).

Trong ruột nửa đỏ nửa xanh,
Vỏ ngoài bằng gỗ bọc quanh sơn màu.

(Cái bút chì xanh đỏ).

Con gì mà có bốn chân,
Mùa đông ngày rét nằm gần đồng tro ?

(Con mèo).

Đêm thanh em ngẩng đầu trông
Cái gì to tướng sáng trong bầu trời.

(Ông trăng).

Mình bằng gỗ, cổ bằng da,
Khi bước chân ra thì kêu lẹp lẹp.

(Đôi guốc).

MỤC LỤC

	Trang
Lời nói đầu	1
1 — Lá quốc kỳ.	2
2 — Trường em.	3
3 — Nhớ Bác.	4
4 — Giữ lọ mực không đổ.	5
5 — Không nên để móng tay dài	5
6 — Giữ quần bút.	6
7 — Giữ bìa vở.	6
8 — Nhớ cắt móng tay.	6
9 — Lớp em.	7
10 — Giờ ra chơi.	8
11 — Cờ sạch sẽ.	9
12 — Trò ngoan.	10
13 — Bạn mới.	11
14 — Vui học.	12
15 — Mèo hỏi Diễm.	13
16 — Trong lớp.	14
17 — Giúp bạn.	15
18 — Nghe lời cô giáo dạy.	16
19 — Đoàn kết với bạn.	16
20 — Sạch sẽ.	17
21 — Bé Ngoan.	17
22 — Giờ tập viết.	18
23 — Bạn học cùng một trường	19
24 — Giữ vệ sinh.	20
25 — Chăm rau	21
26 — Gà bảo em bé.	22
27 — Ông Đảng và Bác Hồ.	22
28 — Giúp bạn.	23
29 — Giữ gìn bàn ghế.	24
30 — Nhớ lời mẹ bảo.	24

	Trang
31 — Nhà em.	25
32 — Bà em.	26
33 — Làm đường.	27
34 — Bác công nhân	28
35 — Công nhân mỏ	28
36 — Rửa tay trước khi ăn	29
37 — Ngủ ngoan em nhé !	30
38 — Quả gì ?	31
39 — Sưởi lửa	32
40 — Cái cối nước	33
41 — Giữ ấm ngực.	34
42 — Trồng rau	34
43 — Chắc Bác sẽ vui.	35
44 — Nhớ lời mẹ dạy	36
45 — Việt Bắc giàu	37
46 — Nhặt hồi	37
47 — Nhận quà	38
48 — Mùa xuân	39
49 — Sáng sớm	40
50 — Chống hạn	41
51 — Hợp tác đôi công.	41
52 — Nằm màn	42
53 — Không ăn quả xanh	43
54 — Hạt ngô	44
55 — Sông ngòi Việt Bắc	45
56 — Không ăn quả xanh rau sống.	46
57 — Nhớ rửa tay	46
58 — Anh Kim Đồng.	47
59 — Trồng cây bên mồ liệt sĩ	48
60 — Anh La-văn-Cầu	49
61 — Núi Mẫu sơn	50
62 — Anh bộ đội	50
63 — Rửa chân	51

	Trang
64 — Không uống nước lã	52
65 — Gặp anh bộ đội	53
66 — Bản em	54
67 — Mèo bảo sẽ	55
68 — Cái guồng nước	56
69 — Năng tắm giặt cho thân thể khỏe mạnh	57
70 — Cây đa của Bác	58
71 — Quê em giàu đẹp	59
72 — Sáng sớm	60
73 — Chăn trâu	61
74 — Hang Pác-bó	62
75 — Miền Nam	63
76 — Anh Phạm-trung-Pồn	64
77 — Bác Hồ lên thăm Thái-nguyên	65
78 — Thăm Hồ Ba Bể	66
79 — Ông Hoàng-vân-Thụ	67
80 — Thượng tướng Chu-văn-Tấn	68
Câu đố	69
Mục lục	70